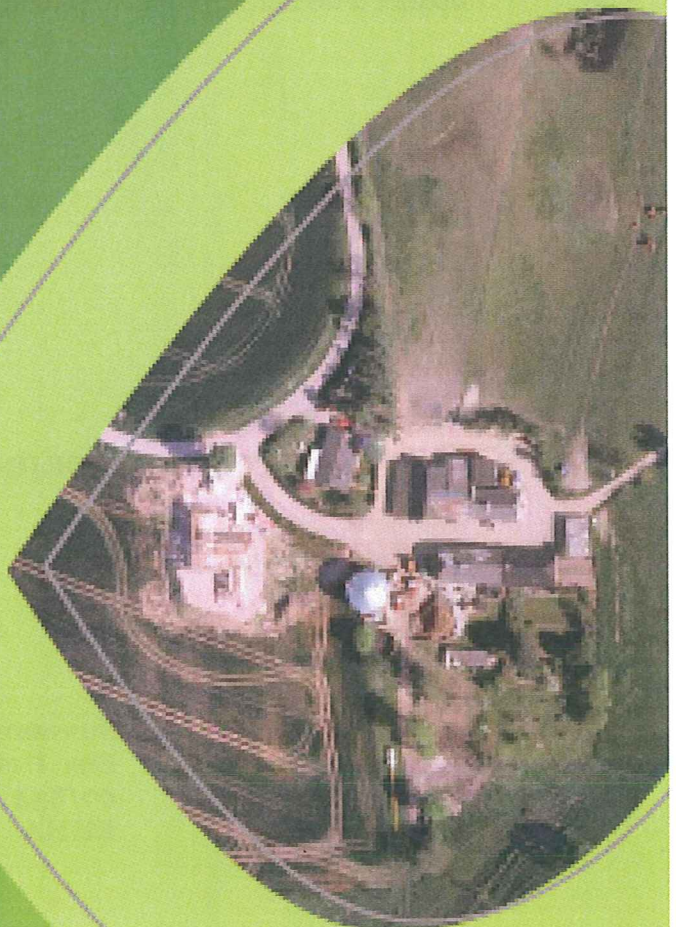

§ 10 Tilladelse for kvægeejendommen

Ulbjergvej 31, 6430 Nordborg

*Meddelt:
16. september 2009
Sønderborg Kommune
Landbrugsgruppen*

Kort beskrivelse af det ansøgte projekt:

Tilladelsen er udarbejdet på grundlag af virksomhedens ansøgning modtaget 26. august 2008 samt supplerende oplysninger modtaget fra 1. maj til 1. september 2009

Der er ansøgt om opførelse af et maskinhus og en ny stald, beliggende Ulbjergvej 31. Det nuværende tilladte dyrehold er på 180 slagtesvin 30-102 kg, 8 heste >700 kg, 24 tyre 0-6 mdr., 24 tyre 6 mdr. til slagt (ved hhv. 250 kg, 350 kg og 450 kg) svarende til i alt 15,2 DE. Der ønskes en ændring/udvidelse af dyreholdet til 20 ammekøer, 5 småkalve 0-6 mdr., 15 opdræt 6-28 mdr., 10 tyre 40-450 kg, en avlstyr og 8 heste >700 kg svarende til i alt 29,2 DE.

Byggeriet vil blive udført, så snart de nødvendige tilladelser foreligger.

Ejendommen er placeret i passende afstand fra naboer, fælles vandindvindingsanlæg, enkelt vandindvindingsanlæg, vandløb, offentlig vej og naboskel.

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af tilladelse gennemført en nabohøring af Ulbjergvej 33 og 41. Høringen gav ingen kommentarer.

Et udkast til tilladelsen har været i høring hos ejer/ansøger Jes Henrik Kolmos og rådgiver Julie Skriver Mogenssen.

Afgørelsen er offentliggjort i Sønderborg Ugeavis og på www.sonderborg.dk den 16. september 2009.

Fremover er der tilladelse til en produktion på 20 ammekøer, 5 småkalve 0-6 mdr., 15 opdræt 6-28 mdr., 10 tyre 40-450 kg, en avlstyr og 8 heste >700 kg, svarende til 29,2 DE.

TILLADELSEN ER UDARBEJDET AF:

Sønderborg Kommune
Landbrugsgruppen
Teknik og Miljø
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler anlæg:	Susanne Bigum Mortensen
Sagsbehandler arealer:	Else Heinriette Libach Hansen
Sag nr.:	07/854
KS:	EHHA

INDHOLDSFORTEGNELSE

ANSØGER OG EJERFORHOLD	4
1. BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT.....	4
1.1. Landbrugets dyrehold	4
1.2. Husdyrgødningsproduktion.....	4
1.3. Anlægget.....	5
1.3.1. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	7
1.4. Ammoniakpåvirkning fra anlægget	7
2 AREALER.....	8
2.1. Harmoni – og arealkrav	8
2.2. Fosfor.....	9
2.3. Nitrat	10
2.4. Beskyttet Natur	11
3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE	15
3.1. Indretning og drift m.v.	15
2.2. Forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger	15
2.2.1. Støj.....	15
2.2.2. Luft/lugt støv og lys	16
2.2.3. Spildevand.....	17
2.2.4. Flue og rotte bekæmpelse.....	17
2.2.5. Affald	18
4 GENERELLE REGLER.....	18
5 HØRING.....	18
6 KONKLUSION.....	18
7 KLAGEVEJLEDNING	19
8 VILKÅR FOR ETABLERING OG DRIFT	20
BILAG	23

BILAG

1. ANSØGNINGSSKEMA
2. KORT OVER ANLÆGGET (ikke målfast p.gr.a. scanning)
3. KORT OVER PLACERING AF NYE BYGNINGER (foto)
4. § 7 NATURA 2000
5. KORT OVER EJENDOMMENS UDBRINGNINGSAREALER
6. KORT OVER OVERFLADEVAND
7. HÆLDENDE TERRÆN
8. LOVGRUNDLAG
9. GRUNDEVAND
10. BESKYTTET NATUR
- 10A. REGISTREREDE PADDER
11. NATURGRUPPENS REGISTERINGER
12. BEREGNING GENEAFSTAND FOR LUGT

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Landbrugets navn: Ulbjergvej 31
 CVR-nr.:27873081
 P-nr.:1010736656
 Adresse: Ulbjerg 31
 Kommune: Sønderborg
 Matr.nr.: Nordborg 174

Ansøgerens navn: Jes Henrik Kolmos
 Adresse: Ulbjergvej 31
 Telefon: 40134415
 Mail-adresse:kollefarm@dlgtele.dk
 Kontaktperson: Jes Henrik Kolmos
 Ejer af ejendommen: Jes Henrik Kolmos

1. BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT

1.1. Landbrugets dyrehold

På ejendommen er der tilladelse til et dyrehold på 180 slagtesvin, 8 heste, 24 tyre (se tabel 1). Der ansøges om at ændre/udvide dyreholdet til 20 ammekøer, 5 småkalve, 15 opdræt, 10 tyrekalve, en avlstyr og 8 heste (se tabel 1).

Ejendommens årlige dyrehold/produktion udregnet efter tidligere "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug" nr. 648 af 18/06/2007. Antallet af dyreenheder kan ses tabel 1 og udgør før og efter ændringen/udvidelsen hhv. 15,2 og 29,2 DE.

Tabel 1: Dyreholdets størrelse

Art og vægtklasse/alder	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	antal	DE	antal	DE
Slagtesvin 30-102 kg	180	2,7	-	-
Småkalve 0-6 mdr	-	-	5	1
Opdræt 6-28 mdr.	-	-	15	5,8
Tyre 40-220 kg	24	0,3	10	1,1
Tyre 220-250 kg	8	1,1	-	-
Tyre 220-350 kg	8	1,9	-	-
Tyre 220-450 kg	8	5,1	10	2,3
Heste >700 kg	8	4,2	8	4,2
Ammekøer uden opdræt	-	-	20	14,3
Avlstyr	-	-	1	0,5
I alt		15,2		29,2

1.2 Husdyrgødningsproduktion

Der er indsendt en kapacitetserklæring i forbindelse med ansøgningen. Erklæringen opgør gødningsmængden (inklusive rengøringsvand, drikkevandsspild og regnvand) til i alt 564,9 m³ pr. år. Se tabel 2. Opbevaringskapaciteten fremgår ligeledes af tabel 2. Der er ingen decideret gylleproduktion på ejendommen, da det udelukkende af overfladevand fra møddingspladsen der opsamles i gyllebeholderen.

Tabel 2: Gødningstyper og –mængder samt opbevaringskapacitet

	Før udvidelsen m ³ /år		Efter udvidelsen m ³ /år	
	Mængde	Kapacitet	Mængde	Kapacitet
Flydende gødning(overfladevand og møddingsvand)	80	130	154,4	130
Fast gødning	150,4	190	410,5	Møddingsplads: 190 Stald: 450
Total	230,4	320	564,9	770

Der er opbevaringskapacitet til minimum 10 måneder.

Miljømyndighedens vurdering

Det er miljømyndighedens vurdering, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødning. Der vil blive stillet vilkår om, at der skal være 7 måneders opbevaringskapacitet. Der stilles vilkår til at håndtering af gylle fra gyllebeholder, skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

1.3 Anlægget

Anlægget er i det følgende defineret som både dyrehold, driftsbygninger og opbevaringsanlæg. Anlæggets beliggenhed fremgår af bilag 3. På bilag 2 er endvidere angivet placering af nye bygninger efter udvidelsen/ændringen.

Anlægget er placeret så afstandskravene til bl.a. nabobeboelse, vandløb, søer, vej, naboskel og byzone, vandforsyningsanlæg, levnedsmiddelvirksomhed (jf. *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* § 6-8) overholdes, se tabel 3 og 4.

Ifølge Kommuneplan for gammel Nordborg kommune ligger anlægget i landzone.

Tabel 3: Aktuelle afstande samt afstandskrav

Afstand fra anlæg til:	Afstandskrav	Aktuel afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	>2.000 m
Vandforsyningsanlæg	50 m	>1.500 m
Vandløb, (herunder dræn) og søer	15 m	Ca. 140 m
Offentlig og privat vej (>der ikke er ejet af ansøger)	15 m	Ca. 30 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>3.000 m
Naboskel	30	Ca. 45
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 38

Anlægget ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser.

Ifølge Spildevandsplan 2000-2011 for gammel Nordborg Kommune er området underlagt Himmarnærrens rensningsanlæg som er et offentligt alment vandforsyningsanlæg med mekanisk og biologisk rensning. Ejendommen har endvidere privat rensningsanlæg.

Ændringen/udvidelsen sker i nyt byggeri. Ændringen/udvidelsen medfører følgende ændringer på anlægget:

Der opføres en ny løsdriftsstald til ammekøer og opdræt, samt en ny maskinlade. Løsdriftstalden indrettes med foderbord og dybstrøelse i den anden. Der er ingen gylle fra løsdriftstalden, da hele arealet er med dybstrøelse. Begge bygningers mål er 15,4*40,5 m, i alt 624 m². Mellem bygningerne anlægges en ridebane med målet 20 *40 m. Der forelægges en landzonetilladelse til anlæggelse af ridebanen. Det nye byggeri opføres nord for ejendommen og med en afstand på 5 meter fra maskinladen til naboskel. Derudover rives nogle af de gamle og nedslidte bygninger ned.

Det eksisterende anlæg befinder sig indenfor å- og søbeskyttelseslinjen. De nye bygninger opføres udenfor å- og søbeskyttelseslinjerne.

Den aktuelle afstand fra den nye stald til hhv. eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidige: byzoner og sommerhusområder, områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende, nabobeboelse, naboskel og beboelse på samme ejendom fremgår af tabel 4. afstandskravene til ovenstående efter § 6 og § 8 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug fremgår ligeledes af tabel 4. Som det fremgår af tabel 4, er alle afstandskrav overholdt.

Tabel 4: Afstandskrav og aktuelle afstande fra den nye stald

Afstand fra ny stald til:	Afstandskrav	Aktuel afstand
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidige byzoner og sommerhusområder	50	315
Områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende.	50	Ca. 380
Nabobeboelse	50	53

Miljømyndighedens vurdering.

Påvirkninger fra anlægget er vurderet på baggrund af det indsendte ansøgningsmateriale, Regionplan 2005-2016, samt kortmateriale fra Sønderborg Kommune.

Afstande til vandforsyning, vandløb, søer, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse, naboskel og veje er overholdt.

Den nye stald overholder afstandskravet til nuværende byzone og fremtidig byzone (250 m). Husdyrbruget er beliggende udenfor fredede områder og Natura 2000.

Anlægget er omfattet af spørgsmål 1,2,3,5,9 og 10 i ansøgningskemaet: (bilag 1). Der er svaret "ja" til 1,2,3 og 10. I spørgsmål 5 fremgår det, at anlægget ligger i et udpeget lavbundsområde. I spørgsmål 9 oplyses det, at husdyrbruget ligger indenfor beskyttede naturtyper. Der ligger et § 3 områder nord for anlægget.

Med hensyn til placering i forhold den nye stald til hhv. eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidige: byzoner og sommerhusområder, områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende, nabobeboelse,

naboskel og beboelse på samme ejendom, skal bygningerne placeres således de gældende afstandskrav vil være opfyldt. Der stilles derfor vilkår til, at de nye bygninger skal opføres og placeres i overensstemmelse med tegningerne i denne tilladelse. Bygningerne skal endvidere udføres i afdæmpede farver og i ikke reflekterende materialer.

1.3.1 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det følger af FAQ nr. 57 fra Miljøstyrelsen, at for § 10 husdyrbrug vil den generelle miljøregulering med krav til staldindretning, udbringning af husdyrgødning osv. jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen, normalt være tilstrækkelig i forhold til BAT-vurderingen. Der er ikke særskilt krav om redegørelse for BAT i disse ansøgninger. Sønderborg Kommune har ikke bedt om en BAT-redegørelse, og stiller ikke vilkår til BAT.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommunes vurderer på baggrund af ovenstående, at påvirkningerne fra anlægget, som følge af udvidelsen må forventes ikke at påvirke miljøet væsentligt når de fastsatte vilkår følges.

1.4 Ammoniakpåvirkning fra anlægget

Sønderborg Kommune har i forbindelse med sagsbehandlingen af tilladelsen til Ulbjergvej 31 beregnet påvirkningen af ammoniak fra den ansøgte produktion. Beregningen er sket i www.husdyrgodkendelse.dk.

Beregningen viser at den samlede emission fra anlægget bliver 449,90 kg N/ha/år.

Merbelastningen som følge af udvidelsen bliver 247,6 kg N/ha/år.

Den samlede belastning og merbelastningen er beregnet i fire punkter: 300 meter N, S, Ø og vest for ejendommen. Beregningen er baseret på husdyrholdet og inkluderer ikke gødningsopbevaring. Resultaterne ses i tabel 5.

Tabel 5: Beregning af ammoniakdeposition

Punkt	Afstand	Vindretning	Samlet afsætning (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)
1	300	0 - nord	0,046	0,010
2	300	90 – vest	0,110	0,023
3	300	180 – syd	0,096	0,020
4	300	270 – øst	0,189	0,039

Der er ca. 9,7 km fra anlægget på Ulbjergvej 31 til det nærmeste § 7 areal – et overdrev ved Varnæs hoved. Overdrevet er beskyttet i henhold til § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, se bilag 4.

Nærmeste Natura 2000 område er Lilleskov og Troldsmose (H189), som ligger ca. 11,5 km sydøst for Ulbjergvej 31, se bilag 4.

Udpegningsgrundlaget for Lilleskov og Troldsmose er:

- Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*),
- Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*),
- Flerårig vegetation på stenede strandenge,
- Strandenge,
- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks,
- Bøgeskove på morbund uden kristtorn,
- Bøgeskove på muldbund,
- Ege- og blandingskove på mere eller mindre rig jordbund

- Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Miljømyndighedens vurdering

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniak deposition – fortynding med afstanden fra kilden - er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren N-belastning i de førnævnte § 7 og Natura 2000 områder. Bedriftens påviselige andel af den luftbåren N-belastning af terrestriske naturtyper i § 7 og Natura 2000 områderne vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af etableringen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget N-deposition.

Det vurderes, at den øgede ammoniakemission gennem luftbåren N ikke direkte vil påvirke udpegningsgrundlagene for de nærmest liggende § 7 arealer og Natura 2000 områder i en negativ retning. Der stilles derfor ikke vilkår.

2 AREALER

Påvirkninger fra udbringningsarealerne er vurderet på baggrund af den indsendte ansøgningsmateriale, ansøgningskema nr. 12 736, version 2 indsendt 9. september 2009 (Beregningsgrundlag 01-2009A), Danmarks ArealInfo (DAI), Regionplan 2005-16 samt kortmateriale fra Sønderborg Kommune.

Udbringningsarealerne til Ulbjergvej 31 består af ejet areal og forpagtet areal. De ejede arealer ligger tæt på ejendommen. De forpagtede arealer ligger vest for ejendommen. Udbringningsarealerne fremgår af bilag 5.

18,4 DE bliver udbragt med 1,7 DE/ha. 93,4 DE bliver udbragt med 1,4 DE/ha. Fordelingen af udbringningsarealer i ansøgt drift fremgår af tabellen herunder.

Tablet 6: Oversigt over udbringningsarealer

EJERFORHOLD	ADRESSE	DE / hA	ANTAL DE	HA
Ejet	Ulbjergvej 31	Max. 1,7 / 1,4	25 + 4,2	56
Forpagtet	Oldenorvej 5	1,4		3,92
	Ellehave 2	1,4		26,03
Afsat ved græsning		1,4	0,8	2,0
Tilført husdyrgødning		1,4	93,4	66,71

Der hører ca. 56 ha til ejendommen. Derudover er der tilforpagtede arealer på i alt 29,95 ha fra Oldenorvej 5 og Ellehave 2. Ejendommen råder dermed over 86 ha, hvoraf 84,89 kan anvendes som harmoniareal efter udvidelsen. Der bliver tilført i alt 93,4 DE husdyrgødning i form af svinegylle og dybstrøelse.

Udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos 3. mand til udspredding eller afsætning af gødning skal anmeldes til kommunen før planårets begyndelse d. 1. august, jævnfør *Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 15*.

2.1. Harmoni – og arealkrav

Harmonikravet ved en husdyrproduktion på 29,02 DE er på 17,7 ha, når hovedparten (25 DE) må udbringes med 1,7 DE/ha. Harmonikravet er derfor opfyldt.

Arealkravet jf. Bekendtgørelse nr. 1152 af 23/11/06 om husdyrhold og arealkrav m.v. til den ønskede produktion er 4,4 ha. Da ansøger ejer et udbringningsareal på 56 ha er arealkravet opfyldt.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune har i forbindelse med gennemgangen af arealerne tilrettet navnene på marken til de oprindeligt indsendte. Sønderborg Kommune vurderer, at tilretningen ikke har nogle betydning for vurderingen af arealerne, da markerne fremgår af kortbilag.

2.2 Fosfor

Størsteparten af udbringningsarealerne ligger i oplandet til Oldenor, der er en målsat sø. Se bilag 6.

Oldenor har målsætning B, der er en basismålsætning, som dækker over en generel målsætning for alle søer over 100 m². Alle målsatte søer skal have et alsidigt dyre- og planteliv. Målsætningen er i følge Regionplan 2005 – 2016 ikke opfyldt.

En del af udbringningsarealerne beliggende omkring ejendommen har en hældning over 12 grader, hvoraf det ene skrånere direkte ned mod Oldenor. Se bilag 7. Arealerne ligger i vedvarende græs, og afgræsses med 1,4 DE/ha. Der udbringes kun husdyrgødning på arealet, når forholdene er til det.

Derudover er der mindre arealer på markerne 3, 5-1 og 9, som hælder mere end 12 grader. Det drejer sig om ca. 3 ha i alt. Se bilag 7. En del arealer hælder mellem 6- 12 grader. Det drejer sig om mark 1, 3, 5, 5-1, 9 og 14. Det samlede areal er knap 10 ha. Ansøger har svaret ”nej” til spørgsmål 4. Se bilag 1.

Ansøger har oplyst, at JB-tallet for hovedparten af arealerne er 6 – lerblandet sandjord. Markerne 17 og 18 er JB 1, og mark F Oldenor er JB4. Udbringningsarealerne ligger i et meget kuperet terræn. Det betyder, at der ikke er sket en systematisk dræning. Der er kun drænet i de lave områder på markerne: 2, 3, 14 og 16.

Markerne 1-3, 2, 5, 5-1, 6, GA I/S SS, 11 og 12 ligger i lavbundsarealer uden risiko for okkerudledning. Se bilag 6. Ansøger har svaret ”ja” til spørgsmål 7. Se bilag 7.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ansøger har svaret korrekt på spørgsmål 7. Se bilag 6. Størsteparten af udbringningsarealerne ligger i eller delvist i oplandet til Oldenor. Arealerne ligger imidlertid ikke i opland til Natura 2000- område, som er overbelastet med fosfor. Der stilles derfor ikke vilkår til fosfor.

Ansøger har svaret korrekt ”ja” på spørgsmål 4. En del af udbringningsarealerne ved Oldenor har en hældning over 12 grader. Langt hovedparten af arealerne ligger i vedvarende græs, som afgræsses af ansøgers ammekøer. Sønderborg Kommune vurderer, at da der altid er afgrødedække og husdyrgødningen bliver udbragt som fast gødning, er risikoen for overflade afstrømning af næringsstoffer lille, og stiller derfor ikke vilkår.

Sønderborg Kommune gør opmærksom på § 26, stk. Husdyrgødnings-bekendtgørelsen:

»Stk. 3. Flydende husdyrgødning må ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.«

En mindre del (ca. tre ha.) af udbringningsarealerne indeholder områder med mere end 12 graders hældning ifølge Sønderborg Kommunes registreringer. Det drejer sig om mark nr. 3, 5-1 og 9. Se bilag 7.

Mark nr. 3 grænser mod vest op mod et overdrevarsareal og mod syd op til et terræn med hældning over 12 grader. En nærmere gennemgang af kortet viser, at det for begge lokaliteter gælder, at det hældende terræn har sin begyndelse ved udbringningsarealets kant. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at der ikke bliver udbragt husdyrgødning på et stærkt hældende areal, og stiller derfor ikke vilkår.

Mark nr. 9 grænser ikke op til søer eller andre naturarealer som er følsomme for overfladeafstrømning, og der sker ikke en ændring i forhold til nuværende drift. Det vurderes derfor, at der ikke er behov for at stille vilkår.

En del af udbringningsarealerne ligger i lavbundsarealer uden risiko for okkerudledning. Kommunen vurderer derfor, at ansøger har svaret korrekt på spørgsmål 7. Da der ikke er risiko for okker udledning og kun en sporadisk dræning, vurderer kommunen at risikoen for okkerudledning fra arealerne er minimal og stiller derfor ikke vilkår til arealerne.

2.3 Nitrat

Overfladevand

Ansøger har svaret "ja" på spørgsmål 6. Se bilag 1.

Ingen udbringningsarealer afvander til et udpeget kvælstoffølsomt Natura 2000 område og de ligger uden for nitratklasse 1-3. I lovgivningen medfører dette, at det generelle beskyttelsesniveau, som bestemmes af harmonikravet, regnes for at være tilstrækkeligt til at beskytte overfladevand mod påvirkning fra nitrat. Se bilag 4 og 6.

Grundvand

Ansøger har svaret "ja" for spørgsmål 8. Se bilag 1.

Størsteparten af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsopland og områder med særlige drikkevandsinteresser. Se bilag 9.

Der er indsendt ansøgningsskema gennem www.husdyrgodkendelse.dk for at beregne nitratudvaskningen fra marker i nitratfølsomt indvindingsopland.

Beregninger af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via Farm-N viser følgende (tabel 7):

Tabel 7: Beregninger af N-udvaskning

Mark	Ansøgt Mg N pr. l.	Merbelastning (Ansøgt – nudrift) Mg N pr. l.
11	34	0
1-1	34	0
1-4	34	0
1-3	34	0
F SNS	34	0
1-3A	34	0
3	65	0
5	65	0
9	65	0
1	65	0
12	65	0
14	65	0
5-1	65	0

2	65	0
4	65	0

Sædskifte

Beregningerne er lavet på baggrund af, at der anvendes samme sædskifte som referencesædskiftet på alle arealer. Det drejer sig om sædskifte S2. S2 er et sædskifte med omtrent 50 % vinterkorn, 15 % vårkorn, 5 % ærter, 20 % vinterraps og 10 % lovpligtige efterafgrøder. Sædskifte S2 anvendes på følgende marker: 3, 5, 9, 1, 12, 14, 15, 16, 5-1, 2 og 4.

De resterende marker i nitratfølsomt indvindingsopland drives med S4 sædskifte som referencesædskifte. Det drejer sig om: 17, 18 og F Oldenor. S4 er et sædskifte med omtrent 40 % vinterkorn, 35 % vårkorn, 5 % ærter, 10 % vinterraps og 10 % lovpligtige efterafgrøder.

Sædskifte K13 er vedvarende græs, som anvendes på mark 11, 1-1, 1-4, 1-3, F SNS og 1-3A.

Sædskiftet er dermed ikke anvendt som virkemiddel og der stilles derfor ikke vilkår til sædskiftet.

Der er endnu ikke udarbejdet indsatsplaner for de nitratfølsomme indvindingsområder.

Miljømyndighedens vurdering

Arealerne 2, 15, 16 og 17 ligger udenfor OSD, udenfor indvindingsoplande og udenfor nitratfølsomme indvindingsområder (NFO).

De øvrige arealer ligger ifølge Regionplan 2005 i OSD og NFO. Beregninger viser en nitratudvaskning på 34 henholdsvis 65 mg/l både nu og fremover. Nitratudvaskningen i nitratfølsomme indvindingsområder i efter-situationen må ikke overstige 50 mg nitrat /l eller være større end udvaskningen i før-situationen. Da markerne 11, 1-1, 1-4, 1-3, F SNS, 1-3A, 3, 5, 9, 1, 12, 14, 5-1, 2 og 4 indgik i bedriften i før-situationen, og da der ikke sker en merbelastning med nitrat som følge af udvidelsen, er dette overholdt.

Den detaljerede grundvandskortlægning har vist, at lerlaget i området er mere end 25 m tykt, dele af arealerne ligger udenfor modelberegne indvindingsoplande og at der ikke er fundet indhold af nitrat i grundvandsmagasinet. Nærmeste vandværksboring er mere end 900 m væk. Altså er magasinet ikke så nitratfølsomt som antaget, og NFO-området vil formentlig blive justeret af Staten i de kommende vandplaner.

Der skal udarbejdes indsatsplaner for Nordborg og Holm Vandværker i 2011-12. Det vurderes på baggrund heraf, at der ikke er behov for yderligere restriktioner på nitratudvaskningen end de maks. 65 mg/l.

Der sker ikke ændringer i sædskiftet som følge af udvidelsen.

2.4 Beskyttet Natur

§ 3 områder

En mindre del af mark nr. 3, som er i omdrift, er ifølge Sønderborg Kommunes kort registreringer beliggende i et § 3 beskyttet overdrev. Se bilag 10.

Markerne 1-3 og 5 grænser op til Oldenor, som er en sø beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Mark 1-3 er i omdrift og hælder ifølge www.arealinfo.dk mellem 6 og 12 grader. Mark 1-3 ligger i vedvarende græs.

Mark 1-3 indeholder et overdrev og en eng beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mark 6 og 11 indeholder en strandeng, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Beskyttelsen betyder, at man ikke må foretage ændringer eller indgreb, der kan forringe de beskyttede områders tilstand. Drift af beskyttede engarealer kan fortsætte efter sædvanlig praksis, men tilstanden må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen. Strandengen er på ca. 1,8 ha.

De tre marker ligger i vedvarende græs, hvor der enten tages slet eller afgræsses af kreaturer i sommerhalvåret. Køerne bliver ikke tildelt tilskudsfoder, udover halm. Markerne tilføres husdyrgødning, når forholdene er til det. Ansøger oplyser, at driften af arealerne er uændret i ansøgt drift.

En del af mark nr. 3 grænser umiddelbart op til en eng som er beskyttet af § 3. Ifølge www.arealinfo.dk hælder marken mellem seks og tolv grader mod engen. En gennemgang af højdekurverne foretaget af Sønderborg Kommune, viser dog at hældningen er noget mindre.

En del af mark 1-2 ligger op til en standeng, som er beskyttet efter § 3. Arealerne er dog adskilt af en offentlig vej. En del af mark nr. 5-1 grænser op til et overdrev, som er beskyttet efter § 3. Arealerne er dog adskilt af en mindre vej. Endelig grænser en del af mark 1 op til et overdrev beskyttet efter § 3. Der ligger dog et hegn og en sti, som adskiller arealerne.

Mark 2 grænser mod syd op til en eng og mose, som er beskyttet efter § 3. Mark 5-1 grænser mod vest op til et overdrev og en mose, som begge er beskyttet efter § 3. Hældningen er på 6-12 grader for udbringningsarealet.

Udvidelsen medfører ikke ændringer i den hidtidige drift af arealerne med vedvarende græs. Der sker heller ikke sædskifteændringer for arealerne i omdrift.

Sønderborg Kommunes Naturgruppe har gennemgået arealerne indenfor en radius indenfor 300 meter omkring ejendommen. Dette er gjort for at få overblik over ikke-registreret § 3 natur og tilstanden på eksisterende § 3 arealer. Naturgruppen konstaterede at følgende natur områder opfylder kravene til § 3 beskyttelse efter Naturbeskyttelsesloven, se bilag 11:

- et overdrev vest for mark 3
- et overdrev beliggende syd for mark 3 i mark 1-4
- et overdrev beliggende vest for mark 1
- et overdrev, som grænser op til mark 4 og 9

Vurderingen af påvirkningen med næringsstoffer fra anlægget er foretaget i afsnittet om ammoniak, bilag IV og Natura 2000.

Miljømyndighedens vurdering

Ifølge kort materialet er der et overlap mellem § 3 registreringen af Oldenor og det nordvestlige hjørne af mark 3. En kortgennemgang har vist, at § 3-registreringen ikke er sket helt nøjagtig. Der er derfor ikke tale om et overlap. Mark 3 ligger umiddelbart op til overdrevet. En opmåling af hældningen i GIS har vist, at udbringningsarealet hælder mindre end 6 grader mod overdrevet. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at der kun er minimal risiko for overflade afstrømning af næringsstoffer og stiller derfor ikke vilkår. Samme mark grænser mod syd op til en § 3 beskyttet eng. En opmåling viser, at der er mindre en 12 graders hældning mod engen. Sønderborg Kommune vurderer derfor at risikoen for overfladeafstrømning af næringsstoffer til overdrevet er minimal og stiller ikke vilkår.

Oldenor er beskyttet efter § 3, og omfattes af et krav om en to meter bræmme i henhold til § 69 i Vandløbsloven, da der er mere end en bredejer. Mark 1-3 som grænser op til søen ligger i vedvarende græs. Sønderborg Kommune vurderer derfor at risikoen for overflade afstrømning med næringsstoffer er minimal og stiller derfor ikke vilkår.

Overdrevet ved mark 3 opfylder kravene til § 3. Mark 3 grænser direkte op til overdrevet på en strækning på ca. 40 meter. Det vurderes dog, at hældningen i terrænet forløber på en måde, som ikke giver risiko for overfladestrømning fra mark 3 til overdrevet. Der stilles derfor ikke vilkår til arealet.

Overdrevet i mark 1-4 beliggende syd for mark 3 opfylder kravene til § 3. Terrænet i mark 4 hælder mod overdrevet men der er en fysisk adskillelse i form af en markvej. Mark 1-4 ligger i vedvarende græs. Det vurderes derfor, at der ikke er risiko for næringsstofpåvirkning på overdrevet fra mark 1-4 og 3. Der stilles ikke vilkår.

Naturgruppen har ligeledes konstateret et overdrev beliggende vest for mark 1. Overdrevet er via en vej adskilt fra mark 1. Det vurderes derfor, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer, og der stilles ikke vilkår.

Der er også konstateret et § 3 overdrev mellem mark 4 og 9, som er stærkt skrånende. Sønderborg Kommune har imidlertid konstateret at mark ligger på et plateau og derfor ikke skråner stærkt mod overdrevet. Sønderborg Kommune vurderer derfor at der ikke er risiko for afstrømning af næringsstoffer til overdrevet. Terrænet hælder mod mark 4, og der er ikke risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer. Der stilles derfor ikke vilkår.

Mark 5 som ligeledes grænser op til Oldenor er i omdrift. Arealet hælder mellem 6 og 12 grader mod søen. Det hældende terræn stopper imidlertid ca. 50 meter fra søen. Det vurderes på den baggrund, at en eventuel overfladeafstrømning af næringsstoffer vil blive optaget i plantedækket, og dermed ikke ende i søen. Der stilles derfor ikke vilkår.

Terrænet omkring mark 2 ligger uden for områder med hældning mellem 6 og 12 grader. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at risikoen for overfladeafstrømning af næringsstoffer til engen og overdrevet er minimal og stiller ikke vilkår.

Mark 6 og 11 ligger på et areal med en strandeng. Sønderborg Kommunes naturgruppe vurderer efter gennemgangen af arealet, at den hidtidige drift af arealet er passende til at sikre mod tilstandsændringer. Sønderborg Kommune vurderer derfor at arealet fortsat kan græsses af med 1,4 DE/ha. For at sikre mod en stigning i næringsstoftilførslen og dermed risiko for tilstandsændringer stilles der vilkår om at der ikke må fodres med tilskudsfoder på mark 6 og 11.

Hældningen for mark 5-1 ligger mellem 6 og 12 grader. Samtidig hælder terrænet væk fra de beskyttede arealer. På den baggrund vurderer kommunen, at der kun er minimal risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer til overdrevet og mosen. Der stilles derfor ikke vilkår til arealet.

Beskyttede vandløb

Ingen af udbringningsarealerne grænser op til vandløb, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3. Se bilag 10.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at der ikke er grundlag for at stille vilkår.

§ 7 områder

Ingen udspretningsarealer indeholder natur eller ligger umiddelbart op til natur, som er beskyttet i henhold til § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Se bilag 9. Der er ca. 7800 meter fra nærmeste udbringningsareal (mark 18) til Ulbjergvej 31 til § 7 overdrevet beliggende ved Varnæs Hoved. Se bilag 4.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at overdrevet ved Varnæs Hoved ligger i så stor afstand fra udbringningsarealerne, at der ikke sker en væsentlig påvirkning fra udbringningsarealer på § 7- området. Sønderborg Kommune stiller derfor ikke vilkår omkring udbringningsarealernes påvirkning på § 7- områder.

Natura 2000

Der er cirka 10,3 km meter i sydøstlig retning fra mark 2 til nærmeste Natura 2000 område, Lilleskov og Troldsmose. Se bilag 4. Lilleskov og Troldsmose er udpeget som habitatområde (Habitatområde 189). Udpegningsgrundlaget er de habitattyper, som er indeholdt i skoven: Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*), Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*), Flerårig vegetation på stenede strandenge, Strandenge, Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, Bøgeskove på morbund uden kristtorn, Bøgeskove på muldbund, Ege- og blandingsskove på mere eller mindre rig jordbund samt Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

De øvrige udbringningsarealer ligger med større afstand til Lilleskov og Troldsmose og til øvrige Natura 2000 områder. Se bilag 4. Øvrige Natura 2000 områder er Augustenborg Skov (Habitatområde H200), Gråstenskovene (Habitatområde 83), Nybøl Nor (Fuglebeskyttelsesområde 64), Bredgrund (Habitatområde 173) og Sydfynske Øhav (Habitatområde 111). Ingen af arealerne afvander til Internationale Naturbeskyttelses områder.

Miljømyndighedens vurdering

Da ingen af udbringningsarealerne afvander til Lilleskov og Troldsmose eller øvrige Natura 2000 områder og ligger i stor afstand til Natura 2000 områder, vurderes det, at arealanvendelsen ikke har negativ indflydelse på Natura 2000 områders mulighed for at opnå en gunstig bevaringsstatus.

Bilag IV-arter

Der er registreret Bilag IV-arter (løvfrø) flere steder i Oldenor og i søen ved ejendommen. Se bilag 10A.

Af Faglig Rapport fra DMU nr. 637 (Håndborg om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV) og registreringer i Sønderborg kommune fremgår det, at følgende arter er registreret i nærområdet omkring Ulbjergvej 31:

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*)
 Brugflagermus (*Nyctalus noctula*)
 Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*)
 Pipistrellus (*Pipistrellus pipistrellus*)
 Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*)
 Løvfrø (*Hyla aborea*)

Sønderborg Kommunes Naturgruppe har gennemgået arealerne i en zone på 300 meter rundt om ejendommen i forbindelse med sagsbehandlingen. Deres registrering viser, at der er naturarealer og biotoper, som potentielt kan være levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted for bilag IV-arter. Naturgruppen vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke forekomsten af bilag IV-arter.

Miljømyndighedens vurdering

På baggrund af høringssvaret fra Naturgruppen, vurderes det, at den ansøgte udvidelse vil have en neutral effekt for bilag IV-arter. Der stilles derfor ikke vilkår.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er beskyttede sten- og jorddiger langs markerne 1, 1-1, 1-3, 2, 5, 5-1, 9, 11, 12, 14, 15, 16 og GA I/S SS. Der er sten- og jorddiger på markerne 1-3, 3 og F SNS. Se bilag 10. De beskyttede sten- og jorddiger er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven § 29 a. Det betyder, at de ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Sønderborg Kommune.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at de beskyttede sten- og jorddiger, der findes på udbringningsarealerne, er tilstrækkeligt beskyttede af gældende lovgivning. Der stilles derfor ikke supplerende vilkår til beskyttelse af sten- og jorddiger.

Kultur- og fortidsminder

Der er ikke registreret fortidsminder på eller i umiddelbar tilknytning til udbringningsarealerne. Se bilag 10.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at stille vilkår til kultur- og fortidsminder.

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE**3.1 Indretning og drift m.v.**

Placering af bygningerne efter udvidelsen fremgår af bilag 2. Tallene henviser til nedenstående tabel 8.

Tabel 8: Indretning og drift

Bygning / anlæg	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	Anvendelse	stipladser	Anvendelse	stipladser
1.	Stuehus	-	Stuehus	-
2.	Kvægstald	15	Hestestald	4-8
3.	Hestestald	4	Hestestald	4
4.	Svinestald	100	Disponibelt rum	-
5.	Løsdriftsstald *	-	Kvægstald	Ca. 35 stipladser til udvoksede dyr samt 30 pladser til kalve/opdræt
6.	Ridebane	-	Ridebane	-
7.	Makinhus	-	Opbevaring af maskiner	-

*Der er naturlig ventilation i den nye løsdriftsstald

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre at miljøbelastningen ikke overstiger, hvad der er givet tilladelse til, stiller Sønderborg Kommune vilkår til at der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indkøbte dyr og evt. salg af levende dyr samt vægt heraf, antal dyr bortskaffet til destruktions samt antal og vægt af dyr sendt til slagting. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

2.2 Forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger**2.2.1 Støj**

Nærmeste støjfølsomme område er naboen på Ulbjergvej nr. 33

Der vil forekomme støj fra kørsel med landbrugsmaskiner, transport af foder og dyr samt håndtering og udkørsel af husdyrgødning.

Antallet af transportere i nudrift er 38 pr. år. Efter udvidelsen forventes antallet af transportere at stige til ca. 66 pr. år, se tabel 9.

Tabel 9: Transporter til og fra ejendommen

Transporter	før	efter
Husdyrgødning	15 a` 20 tons	35 a` 20 tons
Foder (korn m.v.)	15	20
Fyringsolie/brændstof	4	4
Levering af tyrekalve	0	0
Afhentning af slagtefærdige dyr	3	5
Afhentning af døde dyr	1	2
Antal i alt	38	66

En transport vil omfatte både til- og frakørsel. Intern transport f.eks. i forbindelse med fodring er ikke inkluderet i ovennævnte oversigt.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at støjgenerne fra ejendommens daglige drift ikke forventes, at overstige de vejledende grænseværdier udenfor ejendommen. Der er dog stillet vilkår om, at disse grænseværdier skal overholdes.

Antallet af transportere der stiger fra ca. én gang hver 1-2 uge til ca. 1 gang ugentligt.

Sønderborg Kommune vurderer at gener for omboende, i forbindelse med transportere er af underordnet betydning.

Støjvilkårene er fastsat i overensstemmelse med de vejledende grænseværdier for ekstern støjbelastninger fra virksomheder beskrevet i *Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5, 1984: Ekstern støj fra virksomheder*.

Hvis der fra andre dele af ejendommen opstår støjproblemer, vil der i en afgørelse blive taget udgangspunkt i de samme støjgrænser.

2.2.2 Luft/lugt støv og lys

Virksomhedens bidrag til luftforurening stammer primært fra aktiviteter i stalde og i forbindelse med håndteringen af husdyrgødning. Forureningen vil være i form af lugt og ammoniak, fordampning, støv, m.v.

Der er ikke fra virksomhedens side oplyst noget om den forventede størrelse af lugtafgivelse, der vil forekomme fra virksomheden i forbindelse med den nuværende produktion eller den planlagte udvidelse.

Sønderborg Kommune har i www.husdyrgodekendelse.dk, foretaget en teoretisk vejledende beregning af staldlugten efter både Ny og FMK's vejledning for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde. Beregningerne er vedlagt som bilag 12.

Den beregnede geneafstand for boligområder i byzone enkelt beliggende boliger i landzonen samt samlet bebyggelse fremgår af tabel 10.

Geneafstanden ændres fra 9,02 m til 35,38 m for afstanden til enkeltbolig, i forhold til lugtcentrum for det samlede anlæg. Ifølge beregningerne i www.husdyrgodekendelse.dk, ligger nærmeste enkeltbolig uden for de 35,38 m fra lugtcentrum, således er genekriteriet overholdt. Se bilag 12.

Tabel 10: Geneafstande i forhold til lugt

Zone	Beregningsmodel	m i ansøgt drift	m i nudrift
Byzone	Ny	118,7	-
Samlet bebyggelse	FMK	62,88	55,58
Enkeltbolig	Ny	35,38	9,2

Der vil være lysforurening fra ridebanen i mørketider og støv fra ridebane i tørre perioder.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ændringen af dyreholdet vil medføre øgede lugtgener, da der vil blive flere dyr på stald. Ifølge husdyrgodkendelse.dk, er afstandene overholdt, således at genekriterierne for lugt er opfyldt. Det forventes at de øgede lugtgener vil være i så begrænset omfang, at der ikke stilles yderligere vilkår til begrænsning af disse.

Ved anvendelse af ridebanen efter mørkets frembrud, vil ridebanen være belyst. For at sikre omkringboende og dyrelivet i omkringliggende natur imod lysgener, stilles der vilkår til tidspunkter for belysning. I tørre perioder skal det sikres at omkringboende ikke generes af støv fra ridebanen. Der stilles derfor vilkår til at ridebanen skal vandes, i et sådan omfang at støv ikke er til gene for omgivelserne.

2.2.3 Spildevand

Tag- og overfladevand fra stalde afledes til dræn og videre til Oldenor. Vask af sprøjte og øvrigt materiale foregår på møddingspladsen med afløb til gyllebeholder. Vask foregår med rent vand og højtryksrensere.

I tabel 11 er en oversigt over spildevandstyper og deres håndtering.

Tabel 11: Afledning af spildevand

Spildevandstype	Ledes til
Møddingsvand	Gyllebeholder
Vask af stalde	Gyllebeholder
Tagvand fra stalde	Via dræn til Oldenor
Regnvand fra gårdsplads	Via dræn til Oldenor
Spildevand fra vask af sprøjte	Gyllebeholder
Stuehus-spildevand	Via privat biologisk rensningsanlæg til Oldenor
Tagvand fra stuehus	Via dræn til Oldenor

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer at spildevand fra stuehus og befæstede arealer ikke forøges. Der vil dog være en øget mængde tagvand fra de nye bygninger der vil ledes via dræn til Oldenor. Da drænvandet udledes direkte til Oldenor, der ligger mindre end 200 meter fra de nye bygninger, vurderer Sønderborg Kommune at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår til dette.

2.2.4 Flue og rotte bekæmpelse

Til fluebekæmpelse anvendes stalosan i staldene. Der foretages rottebekæmpelse efter behov, via kommunen.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune stiller vilkår om, at der fortsat skal foretages flue og rottebekæmpelse.

2.2.5 Affald

Døde dyr afhentes af DAKA efter behov. Pladsen til afhentning af døde dyr findes på møddingspladsen og er befæstet og hævet over terræn. Erhvervsaffald opbevares i container fra Marius Petersen. Spildolie opbevares i godkendt beholder inden døre. Lystofrør opbevares i det gamle maskinhus og bortskaffes til ASA. Oliefiltre opbevares i spand og bortskaffes ligeledes til ASA.

Miljømyndighedens vurdering

Døde dyr og affald vurderes af Sønderborg Kommune ikke at medføre forøgede gener. Virksomheden skal dog være opmærksom på, at alt affald skal opbevares, transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser og affaldsregulativer. Der henvises til fortegnelsen "Lovgrundlag" i bilag 4.

4 GENERELLE REGLER

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. I bilag 7 er nævnt en række af de gældende vejledninger og lovgrundlag.

5 HØRING

Der har forud for tilladelsen været foretaget en høring af ejere og lejere af ejendommene i Ulbjergvej 33 og 41. Høringen fandt sted i perioden fra 19. maj til 15. juni 2009.

Høringen gav ingen kommentarer.

Et udkast har været i høring hos Rådgiver Julie Skriver Mogensen, Landbosyd og ansøger Jes-Henrik Kolmos, i perioden 9. september til 11. september. Høringen gav enkelte kommentarer, der er indarbejdet i denne tilladelse.

6 KONKLUSION

Sønderborg Kommune har behandlet ansøgningen om udvidelse/ændring af ejendommen Ulbjergvej 31 efter § 10 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, og vurderer, at det ansøgte må antages ikke at få væsentlig indflydelse på miljøet. Der gives derfor tilladelse til udvidelse/ændring af produktionen fra 180 slagtesvin, 8 heste, 24 tyre, svarende til 15,2 DE til 20 ammekøer, 5 småkalve, 15 opdræt, 10 tyrekalve, en avlstyr og 8 heste, svarende til 29,2 DE.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen. Tilladelsen omhandler alene den del af virksomheden, der er berørt af udvidelsen/ændringen. Tilladelsen skal være udnyttet senest 2 år efter denne tilladelse meddeles, 16. september 2011.

Sønderborg Kommune har vurderet svarene i ansøgningsskemaet, og finder at de er i overensstemmelse med kommunens oplysninger. Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at påvirkningerne fra anlægget som følge af den ansøgte udvidelse/ændring, må forventes ikke at påvirke miljøet væsentligt.

De efterfølgende vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen/ændringen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Miljøbeskyttelseslovens § 42.

7 KLAGEVEJLEDNING

Denne tilladelse er meddelt i overensstemmelse med kapitel 3, i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Tilladelsen kan indenfor en frist på 4 uger – fra den er offentliggjort i de lokale dagblade – påklages til Miljøankenævnet af:

- Gårdejer Jes-Henrik Kolmos
- Rådgiver Julie Skriver Mogensen, Landbosyd
- Miljøministeren, post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk
- Arbejdstilsynet, at@at.dk
- Det Økologiske råd husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarkssportsfisker forbund, jkt@sportsfiskerforbund.dk

Tilladelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i kapitel 7 i ”Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug”.

En kopi af denne tilladelse er sendt til:

- Gårdejer Jes-Henrik Kolmos,
- Miljøministeriet v. Miljøcenter Ribe
- Sundhedsstyrelsen v. Embedslægeinstitutionen Syddanmark
- Arbejdstilsynet
- Danmarks Naturfredningsforening
- Det økologiske Råd
- Danmarks Sportsfiskerforbund

En eventuel klage skal være skriftlig. Klagen skal sendes til Sønderborg Kommune, Landbrugsgruppen, Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg, som videresender den til Miljøklagenævnet sammen med det materiale, der ligger til grund for sagens bedømmelse. Klagen skal være modtaget af Sønderborg Kommune inden klagefristens udløb den **14. oktober september 2009**.

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om godkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

8 VILKÅR FOR ETABLERING OG DRIFT

8.1. Dyreholdet

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

<i>Dyrehold og staldtype</i>	<i>Vægt-/alders-grænser</i>	<i>Antal årsdyr</i>	<i>Stipladser</i>	<i>DE</i>
Småkalve	0-6 mdr.	5	5	1
Opdræt	6-28 mdr.	15	15	5,8
Tyre	40-220 kg	10	10	1,1
Tyre	220-450 kg	10	10	2,3
Heste	>700 kg	8	8	4,2
Ammekøer uden opdræt	-	20	20	14,3
Avlstyr	-	1	1	0,5
I alt				29,2

Den samlede produktion må ikke overstige 29,2 DE på årsplan.

Indenfor produktionen, tillades afvigelser på maksimalt 10 %, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.

8.2. Drift og indretning

- 8.2.1. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indkøbte dyr og evt. salg af levende dyr samt vægt heraf, antal dyr bortskaffet til destruktions samt antal og vægt af dyr sendt til slagting. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
- 8.2.2. Der skal overfor miljømyndigheden, i det omfang de forefindes, kunne fremlægges slagteriafregninger, driftsregnskaber, besætningslister, der kan dokumentere husdyrholdets størrelse og sammensætning. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Miljømyndigheden kan forlange, at virksomheden skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling - ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993

8.2.3. Der skal overalt på ejendommen føres en effektiv flue og rottebekæmpelse samt forebyggende foranstaltninger mod fluer og rotter. Flue og rottebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratoriums.

8.2.4. Belysning på ridebanen skal være slukket mellem kl. 22 og kl. 7 og når ridebanen ikke benyttes.

8.2.5. De nye bygninger skal udføres i overensstemmelse med tegningerne i denne tilladelse og udføres i afdæmpede farver og i ikke reflekterende materialer.

8.3. Gødning

8.3.1. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 7 måneder på husdyrbruget.

8.3.2. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

8.4. Affald

8.4.1. Affald skal opbevares efter til enhver tid gældende affaldsregulativer fra Sønderborg Kommune.

8.5. Uheld og risici

8.5.1. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: * Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette: * Tilsynsmyndigheden, Landbrugsgruppen, Sønderborg Kommune, tlf.: 8872 4085.

8.6. Vilkår til arealer

8.6.1. Der må ikke fodres med tilskudsfoder på mark 6 og 11.

8.7. Ved ophør

8.7.1. Ved ophør med svineproduktion skal ansøger tømme stalde og anlæg for dyr og gødning, bortskaffe kemikalier m.v. samt sløjfe unødvendige olietanke.

8.8. Ikrafttrædelse og tidsfrister

- 8.8.1. Tilladelsen træder i kraft den 16. september 2009.
- 8.8.2. Tilladelsen bortfalder, såfremt tilladelsen ikke er benyttet senest 2 år fra den meddelte dato. Hvis kun en del tilladelsen er udnyttet, bortfalder den del der ikke er udnyttet ligeledes efter 2 år.
- 8.8.3. Vilkår fastsat i denne tilladelse skal overholdes fra det tidspunkt, hvor de omfattede bygninger og anlæg tages i brug.

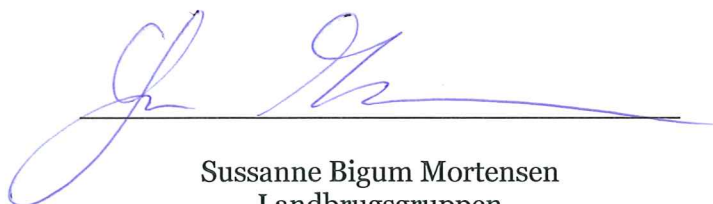
Generelt

Tilladelsen kan indenfor en frist på 4 uger, fra tilladelsen er meddelt, påklages til Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt tilladelsen. Klagefristen udløber 14. oktober 2009.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen.

Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Tilladelsen omfatter udelukkende forholdet til miljølovgivningen. Andre godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (fx byggeloven, planloven, samlebekendtgørelse m.v.) skal søges separat.

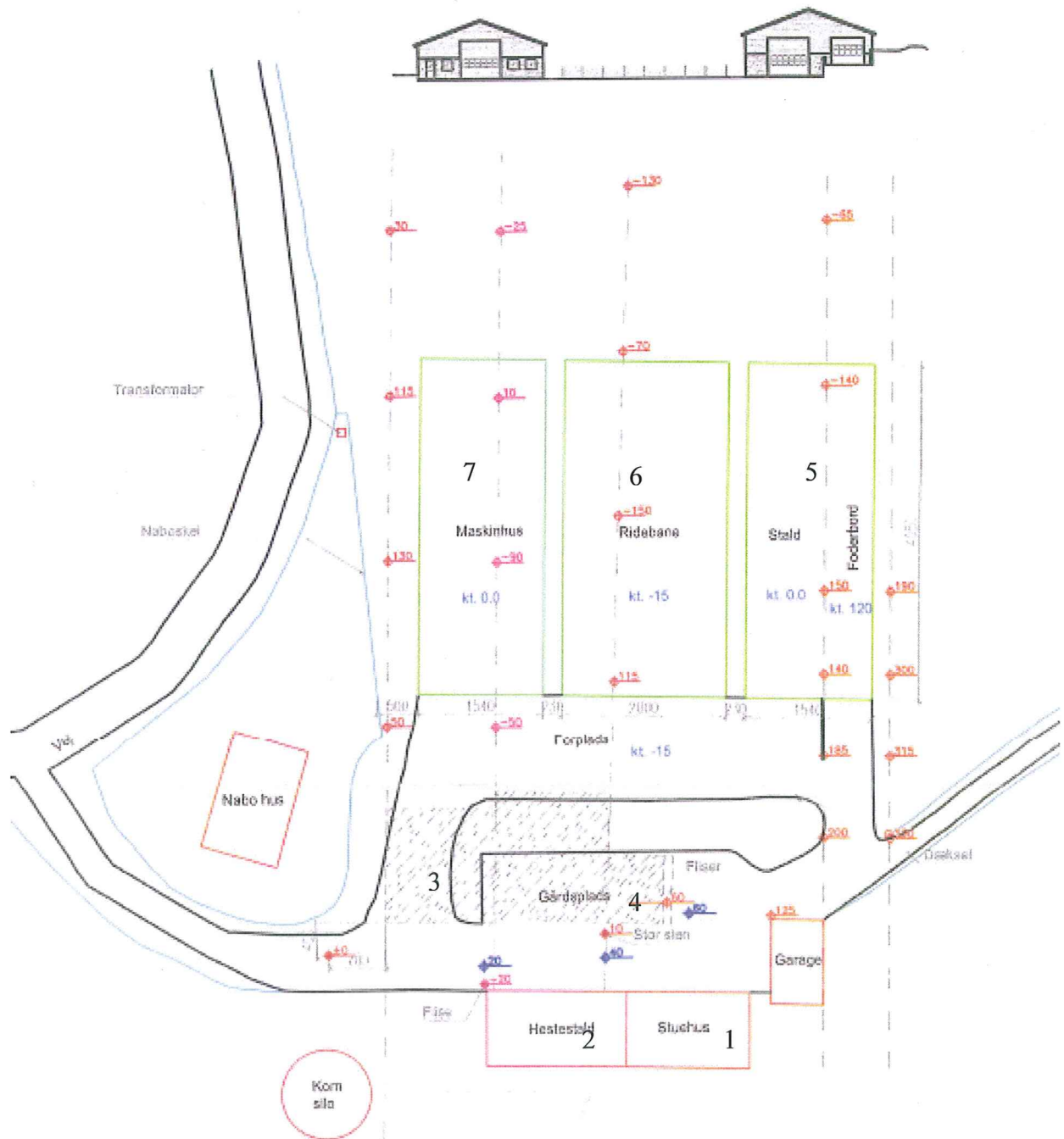
Sussanne Bigum Mortensen
Landbrugsgruppen
Teknik og Miljø
Sønderborg Kommune

BILAG

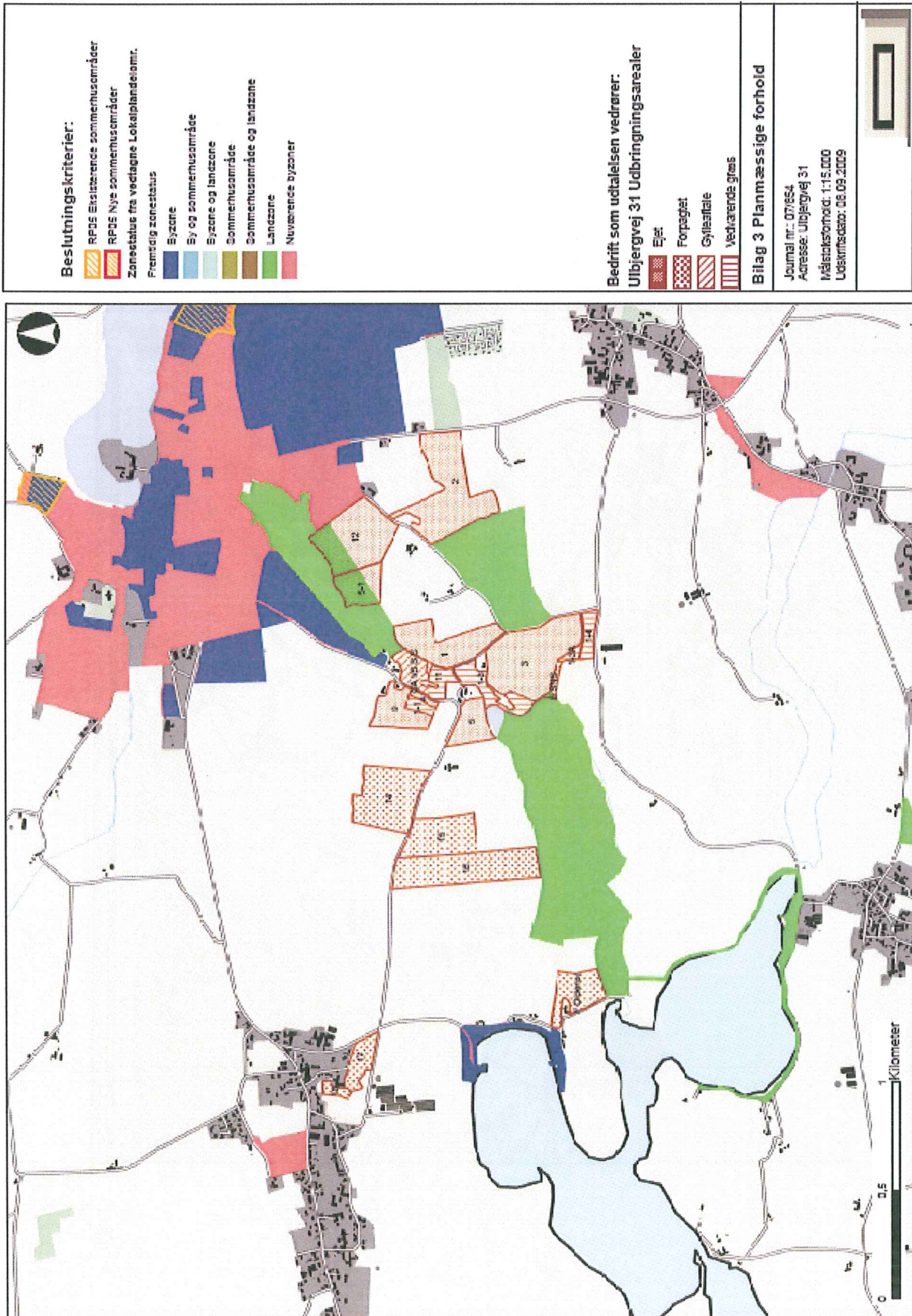
Ansøger m.v.					
Ansøger	Navn	Adresse og evt. e-post		Telefonnr.	
Ejer/ejere	Jes Henrik Kolmos	Osmark 2, 6400 Sønderborg		74 65 35 03	
	Jes Henrik Kolmos	kollefarm@dlgtele.dk		40 13 44 15	
	Adresse	CVR-nr.	CHR-nr.	Matrikelnr.	
Husdyrbrugets ejendom/ejendomme	Ulbjergvej 31, 6430 Nordborg	27873081	48708	Nordborg, 174	
	<i>Kolmos</i>	<i>12668</i>			
Husdyrproduktion					
	Dyreart	Antal dyr		Dyreenheder (DE)	
Nuværende produktion	Slagtesvin (30-102 kg)	180		5,14	
	Heste (> 700 kg)	8		4,21	
	Tyre t.r. (0-6 mdr.)	24		2,70	
	Tyrer t.r (6 mdr.-250 kg)	8		0,26	
	Tyre t.r. (6 mdr.-350 kg)	8		1,06	
	Tyre t.r. (6 mdr.-450 kg)	8		1,86	
Fremtidig produktion	Ammekøer (>600 kg)	20		14,3	
	Småkalve (0-6 mdr.)	5		1,0	
	Opdræt (t.r., 6-28 mdr.)	15		5,8	
	Tyre (0-6 mdr.)	10		1,1	
	Tyre (6 mdr.-450 kg)	10		2,3	
	Alvstyr	1		0,5	
	Heste (>700 kg)	8		4,2	
Arealer				Hektar	
Bedriftens samlede areal (grundareal)				56,04	
Bedriftsarealer til udbringning af husdyrgødning (ejet)				54,85	
Tilforpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning				29,81	
Husdyrgødning tilført og fraført bedriften					
Husdyrgødning fraført bedriften	Modtager	CVR-nr.	CHR-nr.	Skriftlig aftale	Fraført, DE
	I/S Stenbæk - Stjørnsholm (græsningsaftale)	20132701	48709		0,8
Husdyrgødning og anden organisk gødning tilført bedriften	Afgiver	CVR-nr.	CHR-nr.	Skriftlig aftale	Tilført, DE
	Gert Dam Johansen	25103343	49180		10,0
	Jens Hansen	20944885	49124		35,0
	Erik Sørensen	26575338	94933		30,0
Jens Beck	42065919	48935		18,0	
Maja Jakobsen	ingen	ingen		1,4	
Kortmateriale				Vedlagt	
Nuværende bygninger og planlagt byggeri samt eksisterende og fremtidig beplantning				x	
Bedriftens samlede arealer samt bedriftens udbringningsarealer, inkl. aftalearealer				x	
Miljø, natur, landskab og naboforhold					
		ja	nej		
1	Overholder stalde, gødningsopbevaringsanlæg o. lign afstandskravene til vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse og naboskel?	x			
2	Overholder anlæggene afstandskravene til eksisterende og fremtidige byzoner og sommerhusområder samt lokalplanlagte områder i landzone? (Ny stald ligger ca. 250 m. til fremtidig byzone)	x			
3	Ligger anlæggene mere end 300 m fra beskyttede naturtyper?	x			
4	Ligger udbringningsarealerne uden for arealer med et direkte fald på 12° eller mere ned til søer og vandløb?		x		
5	Ligger anlæggene uden for registrerede og udpegede lavbundsarealer?		x		
6	Ligger udbringningsarealerne uden for nitratklasserne II og III?	x			

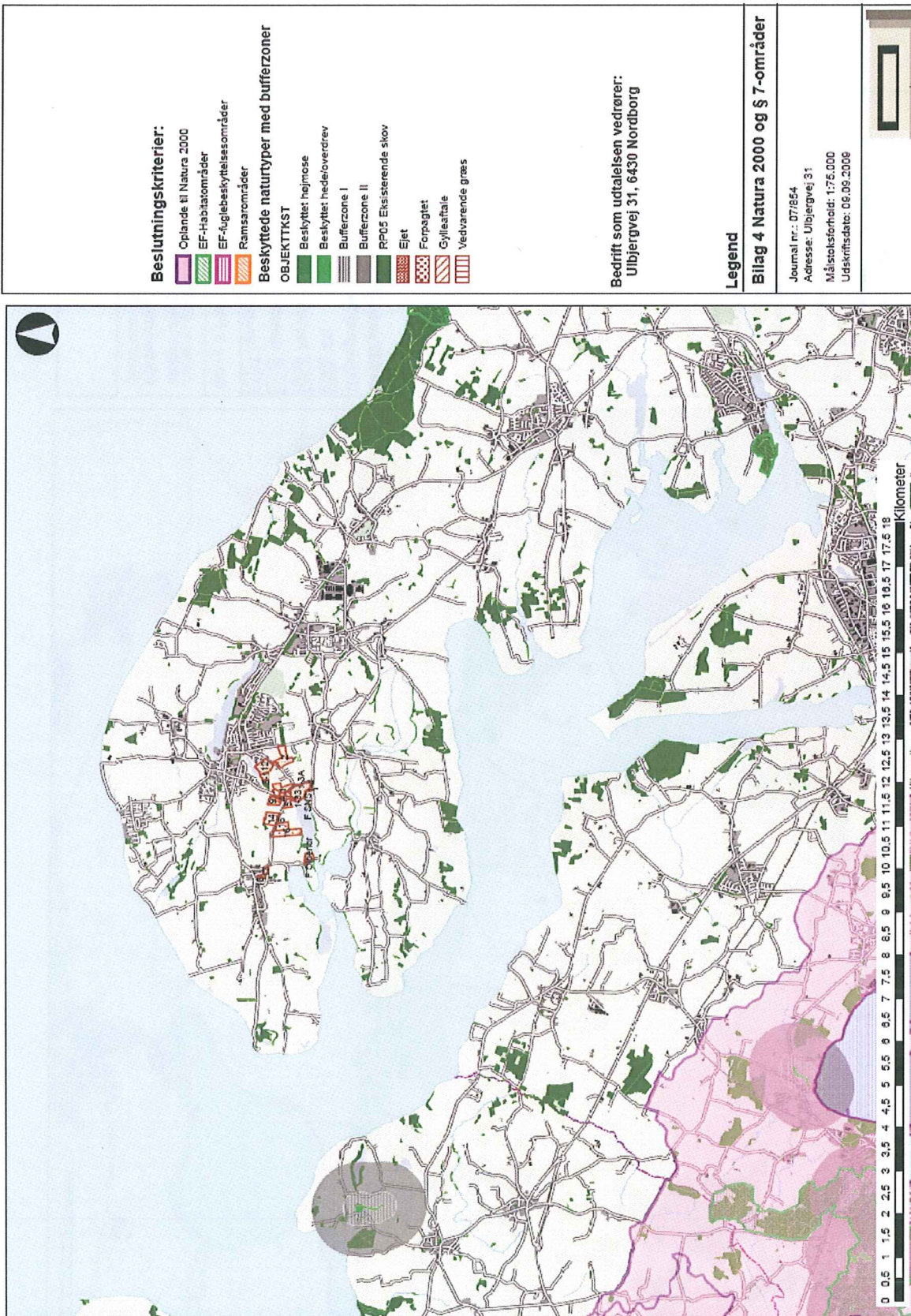
7	Ligger udspretningsarealerne uden for lavbundsarealer og drænedede lerjorde med P-tal over 6, der afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor?	X	
8	Ligger udbringningsarealerne uden for nitratfølsomme indvindingsområder?		X
9	Ligger husdyrbruget uden for fredede områder, Natura 2000-områder eller beskyttede naturarealer? (en enkelt areal er beliggende i § 3 beskyttet natur)		X
10	Ligger nye anlæg og udvidelser af eksisterende anlæg uden for områder med landskabelig værdi eller værdifulde kulturmiljøer?	X	

Bilag 2

Bilag 3

Bilag 5

Beslutningskriterier:

- Ejlet
- Forpægtet
- Cyllensfalte
- Vedvarende græs

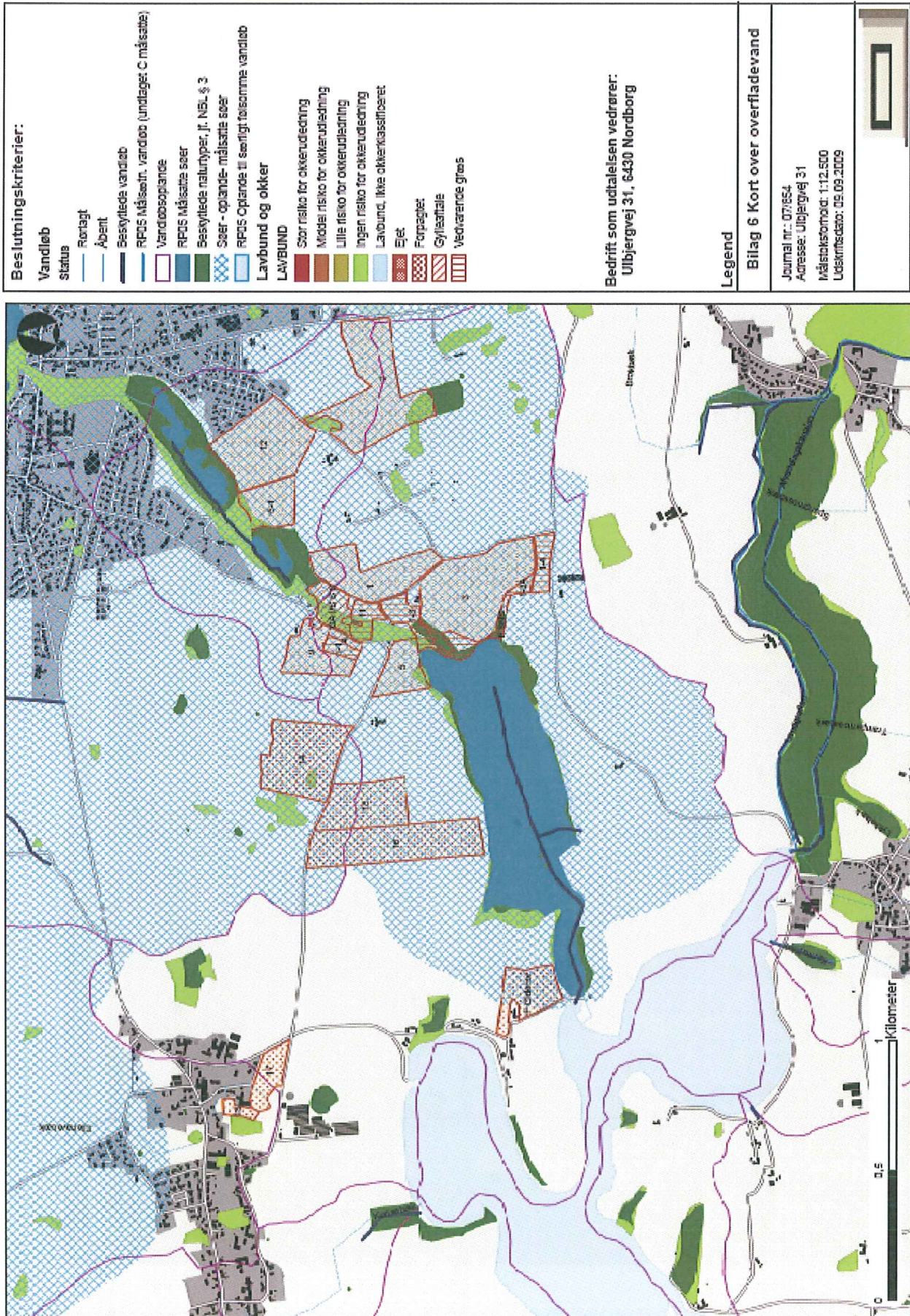
Bedrift som udtalelsen vedrører:
Ulbjergvej 31, 6430 Nordborg

Legend

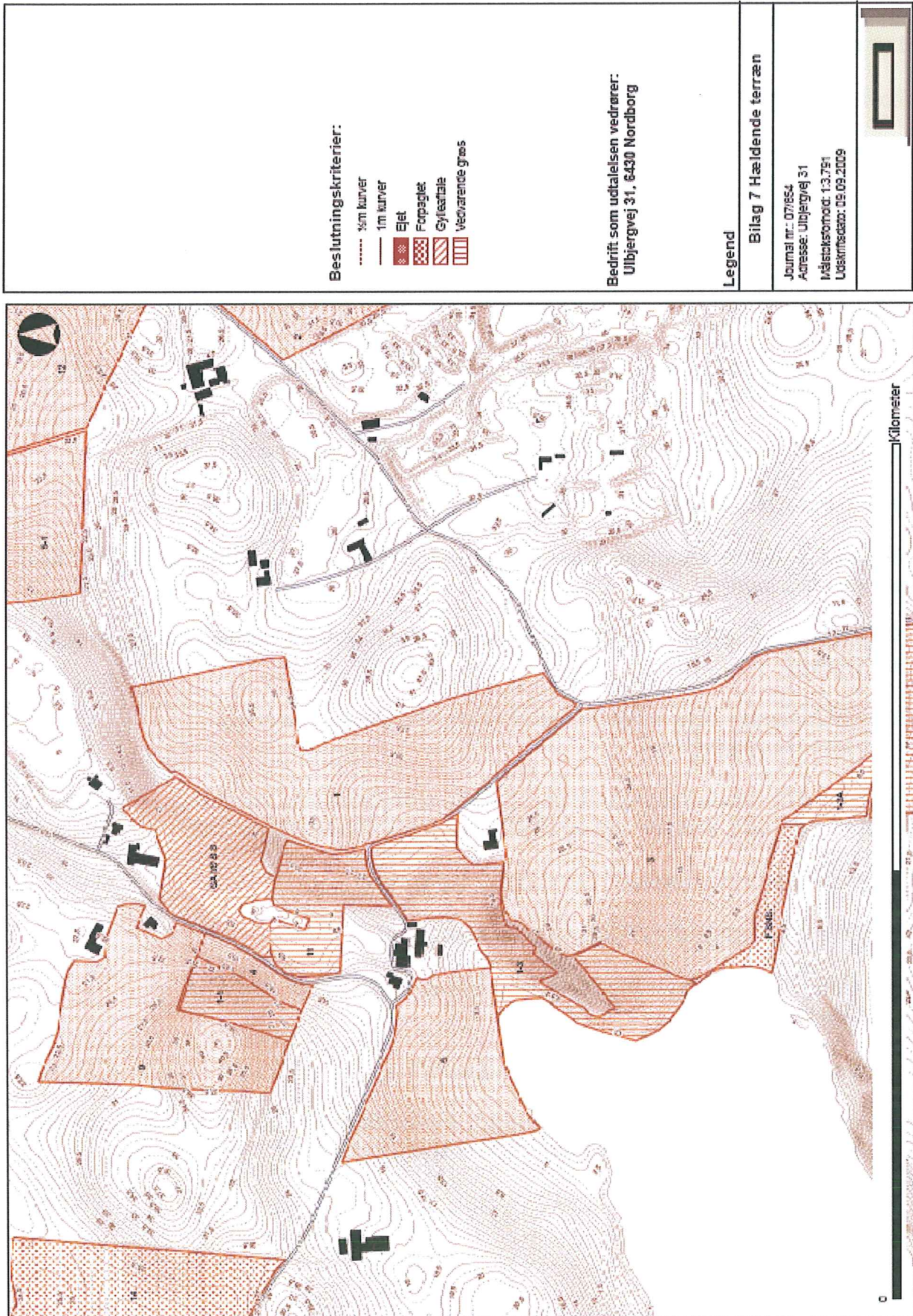
Bilag 5 Ejendommens udbringingsarealer

Journal nr.: 077854
Adresse: Ulbjergvej 31
Måstoksforhold: 1:12.500
Udskriftsdate: 06.09.2009

Bilag 7

Beslutningskriterier:

- 5m kurver
- 1m kurver
- Ejet
- Forpagtet
- Cyffertale
- Vedvarende græs

Bedrift, som udtalelsen vedrører:
Ulbjergvej 31, 6430 Nordborg

Legend

Bilag 7 Hældende terræn

Journal nr.: 071854
Adresse: Ulbjergvej 31
Målestoksforhold: 1:3.751
Udskriftsdate: 05.09.2009

Kilometer

Lovgrundlag

Lov nr. 1572 af 20/12/06 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22/12/2006 om miljøbeskyttelse

Lovbekendtgørelse nr. 884 af 18/08/2004 om naturbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 648 af 18/06/2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Historisk)

Bekendtgørelse nr. 294 af 31/03/2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Gældende)

Bekendtgørelse nr. 294 af 31/03/2009 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bekendtgørelse nr. 1152 af 23/11/2006 om husdyrhold og arealkrav m.v.

Bekendtgørelse nr. 439 af 11/05/2007 om opbevaring af døde dyr

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 533 af 18/06/2003 om bekæmpelsesmidler med senere ændringer

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1517 af 14/12/2006 om miljøregulering af visse aktiviteter

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 26/06/2000 om affald (Affaldsbekendtgørelsen)

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 729 af 14/06/2007 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen)

Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune

Regulativ for farligt affald i Sønderborg Kommune

Regulativ og forskrift for klinisk risikoaffald og andet farligt affald fra sundhedssektoren

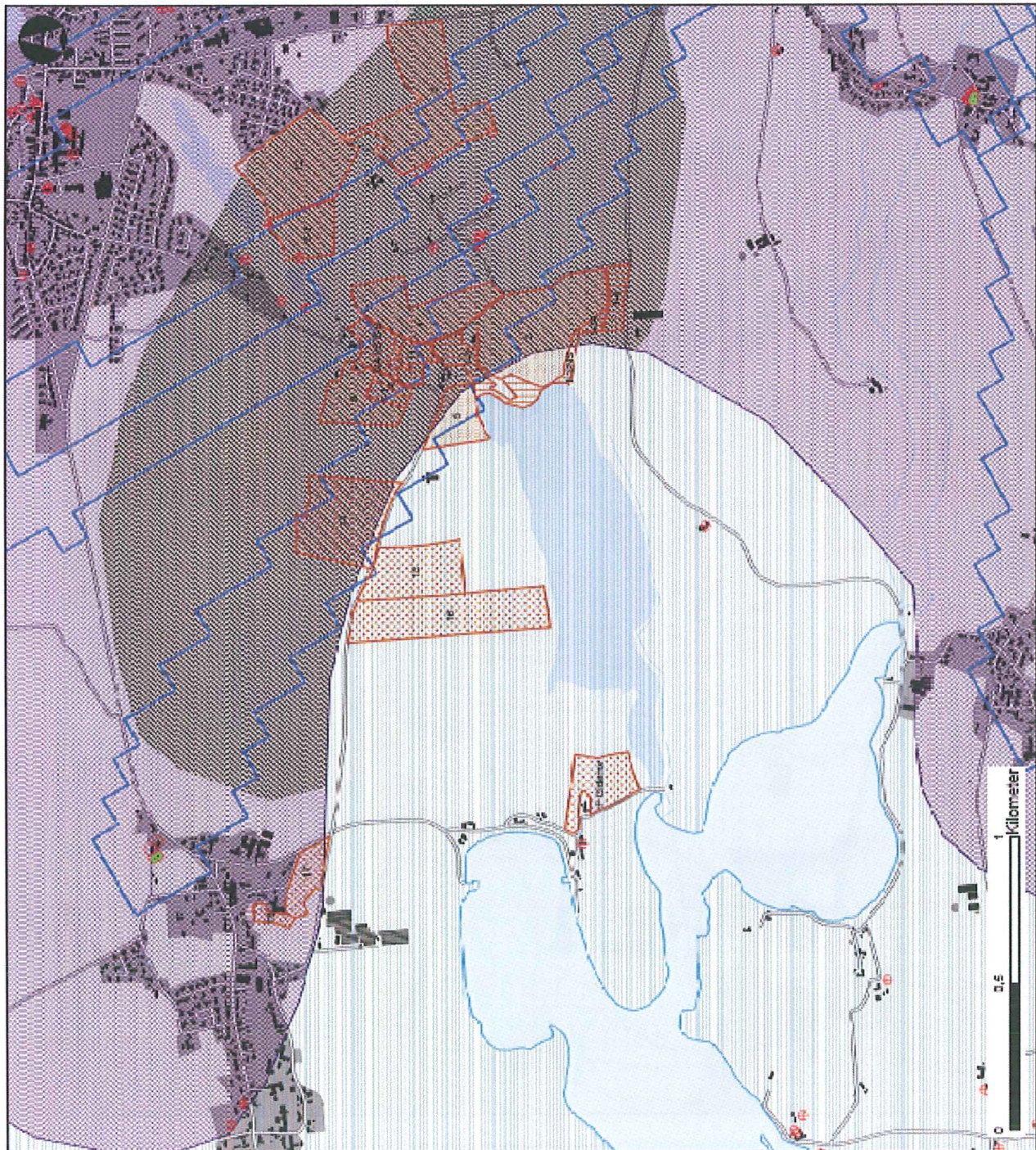
Regionplan for Sønderjyllands Amt 2005-2016

Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003 (<http://www.dpil.dk/dpil2005/HTML/flueretn.htm>)

Beslutningskriterier:

- Modelbereggede indvindingsplaner
- Vandværksboringer
- DGL-boringer - (boringer og brønde)
- RFDUS Nitratfølsomme indvindingsplaner
- Områder med sørlige drikkevandsinteresser (OSD)
- Områder med drikkevandsinteresser (OD)
- Områder med begrænede drikkevandsinteresser ()
- Vandboringer
- Vandboringer private
- Fostfort klasse I og III
- Fostfort klasse II
- Vandboringer egen brønd
- Ejlet
- Forpagtet
- Gyllisartale
- Vedvarende græs

Bedrift som udtalesen vedrører:
 Ulbjergvej 31, 6430 Nordborg

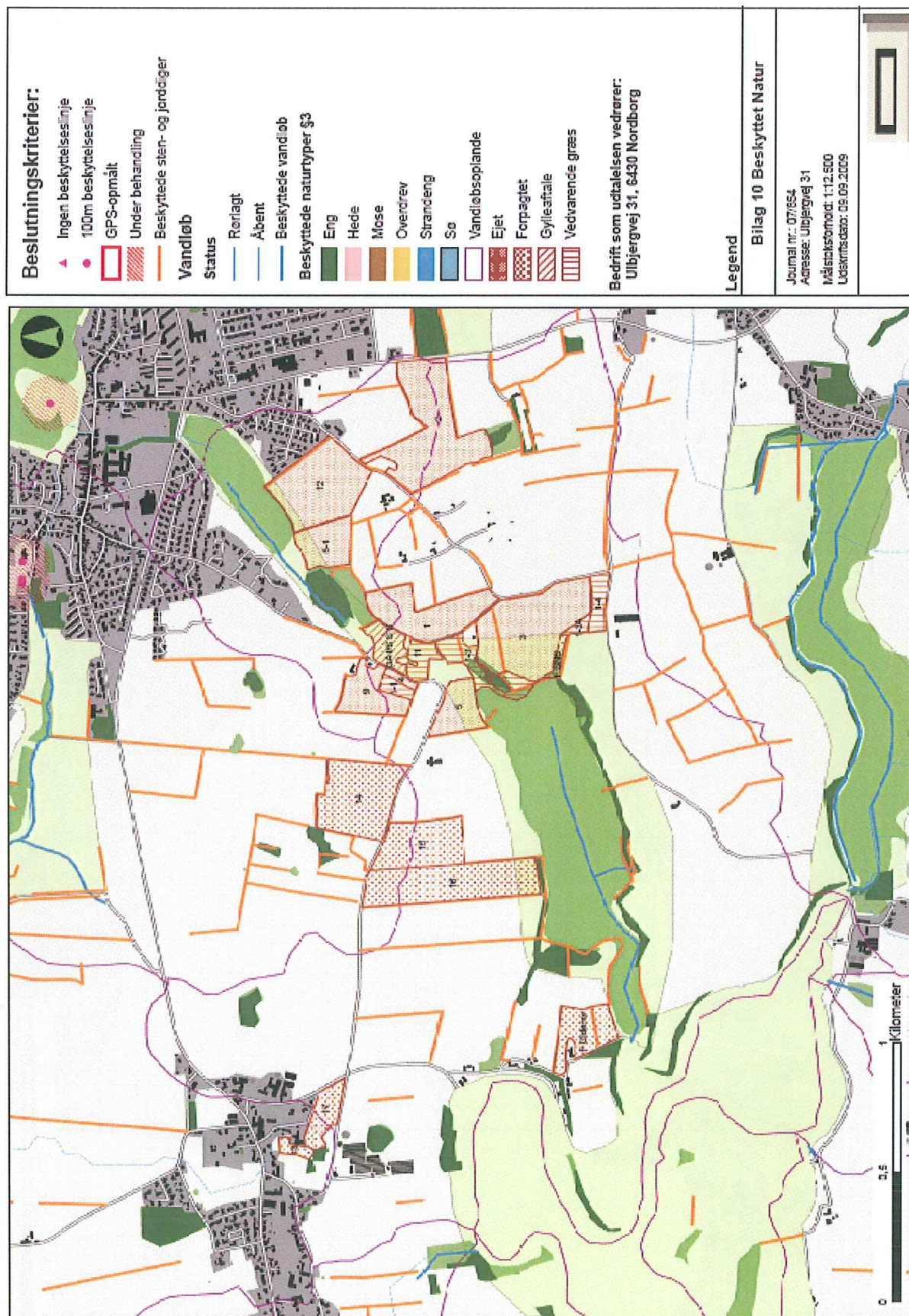

Legend

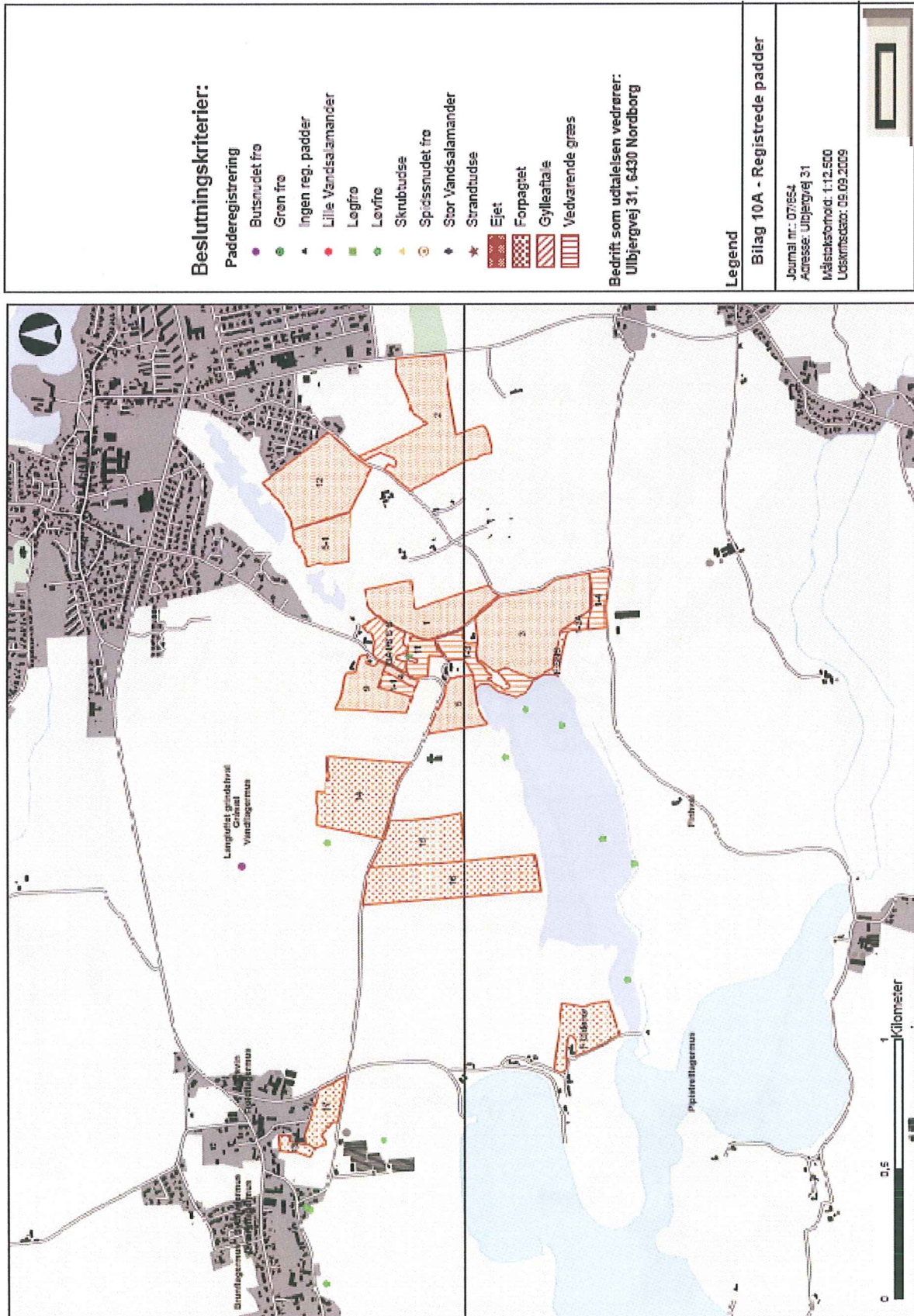
Bilag 9 Kort over grundvand

Journal nr.: 07/684
 Adresse: Ulbjergvej 31
 Målestokforhold: 1:12.500
 Udsnitsskema: 09.09.2009

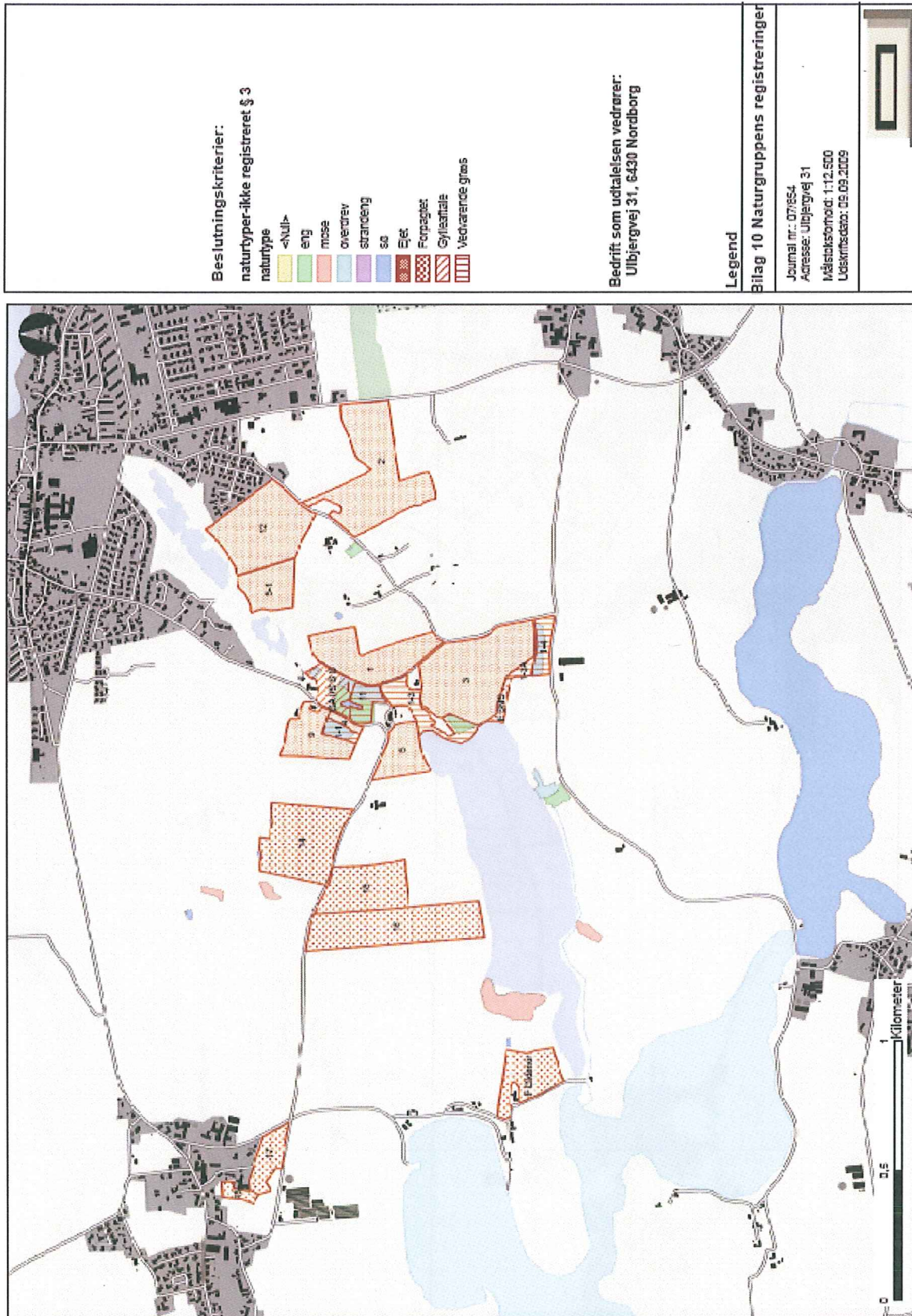
Bilag 10

Bilag 10a

Bilag 11

Lugtberegning foretaget i www.husdyrgodkendelse.dk

Miljøvurdering af lugtgenerne bliver beregnet efter to modeller. **FMK modellen**, som tidligere var den mest udbredte, og den **nye lugtvejledning**, som fremgår af vejledningens bilag 5. I et konkret tilfælde skal anvendes model, som giver den længste geneafstand. Det er angivet, hvilken model der på den baggrund er anvendt. Såfremt det er den nye model kan ansøgningssystemets miljøvurdering i forhold til lugtgenerne erstattes af en konkret OML- beregning.

Den **ukorrigerede geneafstand**, er den geneafstand, som kan beregnes på baggrund af lugtemissionen fra alle staldafsnit.

Den **korrigerede geneafstand**, er geneafstanden, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation i forhold til en situation, hvor den nye model anvendes. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscreening af staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Geneafstanden ved nudrift er den korrigerede geneafstand, som kan beregnes på baggrund af den husdyrproduktion, som er angivet under nudrift. Denne geneafstand anvendes i tilfælde, hvor den vægtede gennemsnitsafstand er mellem 50-100 % af geneafstanden. I disse tilfælde må der foretages ændringer, som giver uændrede eller reducerede lugtgener. Dette betyder i så fald, at geneafstanden ved ansøgt drift ikke må være længere end geneafstanden ved nudrift.

Den **vægtede gennemsnitsafstand** er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, som ikke er bortscreenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Det er til sidst **konkluderet**, hvorvidt genekriterierne er overholdt. Det skal dog tilføjes, at såfremt staldafsnittene ligger spredt i forhold til omboende kan det være nødvendigt at foretage en ekstra beregning for de staldafsnit, som ligger nærmest omboende. Disse skal også isoleret set overholde genekriterierne.

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter), nudrift	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	111,87 m			Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet Bebyggelse	FMK	62,88 m	62,88 m	55,58 m	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	35,38 m		9,02 m	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

